

שנהנה מקדשי מזבח, ואילו שני הפרקים האחרונים עוסקים בנהנה מקדשי בדיק הבית.

קדשי מזבח, הם כל הדברים המובאים לקרבן לה', כגון: קרבנות, מנחות, נסכים, קטורת, וכן כל שאר הדברים הקרבים הם עצמן על המזבח. קדשי מזבח נקראים גם "קדשי הגוף", לפי שגופם הוקדש למזבח.

קדשי בדיק הבית, הם הדברים שהוקדשו לצורך בית המקדש, כדי לבנות בהם או לתקן את בית המקדש, כגון אבנים וקורות⁽⁴⁾, או דברים שהוקדשו לצורך דמיהם, כדי לפדותם, ויפלו דמיהם להקדש לכל צרכי בית המקדש, ונקראים גם "קדשי דמים"⁽⁵⁾.

אמרה התורה: "נפש כי תמעול מעל, וחטאה בשגגה מקדשי ה'". ודרשו חכמים: מקדשי ה', המיוחדים לה'. יצאו קדשים קלים [תורת

הראב"ד לומד את האזהרה ממה שנאמר [ויקרא כב] "ובת כהן כי תהיה לאיש זר, היא בתרומת הקדשים לא תאכל".

רש"י [ויקרא שם] כתב: והיכן הוזהר? נאמר כאן חטא ["וחטאה בשגגה"], ונאמר להלן חטא בתרומה [שם כד] "ולא ישאו עליו חטא", מה להלן הוזהר, אף כאן הוזהר⁽²⁾.

מסכת מעילה עוסקת בעיקרה באדם המועל בשגגה, שהוא חייב להביא **אשם מעילות**. ולכן היא נסדרה בסדר קדשים.

והטעם שנסדרה מסכת זו אחרי מסכת תמורה, כתב **הרמב"ם** בפירוש המשנה: מפני שהדברים שחייבים עליהן מעילה יותר קלים מהדברים שחייבים עליהם חטאת. ועוד כתבו האחרונים⁽³⁾ שכך הוא סדרם בתורה בפרשת ויקרא.

ארבעת הפרקים הראשונים עוסקים במי

שצריכים לבדוק ולעמוד עליו לידע מה יצטרך לתיקון בית המקדש. וכן נקרא בספר מלכים [ב] יב] וראה שם בפירוש הרד"ק.

5. ההבדל בין קדשי קדושת הגוף לקדשי קדושת דמים.

מלבד הבדלי הדינים ביניהם המבוארים במסכת זו, ביארו רבותינו הבדל יסודי בהגדרת המעילה בין קדשי הגוף לקדשי דמים. קדשי דמים, כל מעילתם הוא מפני גזילת הקדש, ולכן, כשאינם ראויים לדמים, כגון חמץ של הקדש בפסח, האסור בהנאה, ואין מי שיתן בעדו דמים, אין בו מעילה.

ואילו קדשי הגוף עצם ההנאה מהם אסורה, ועל כך אמרה התורה "כי תמעול מעל". ולכן מועלים בהם כאשר נהנים מהם אף באופן שאין

אחת מצות עשה ושתים מצות לא תעשה. וזה הוא פרטן: א. לשלם המועל אשר חטא בתוספת חומש וקרבת, וזהו דין המועל. ב. שלא לעבוד בקדשים. ג. שלא לגזוז קדשים. וראה **כסף משנה** [פרק יא מהלכות מעשי הקרבנות הלכה ג].

2. וכן כתב **רש"י** במסכת מכות [יב ב ד"ה הקדש]. ועיין **רש"י** שבועות [כד ב ד"ה דודונו]. וראה בשו"ת **בנין ציון** החדשות [סימן סב] בתשובתו למהר"ם שיק, הדין למה לא מוזהר המועל משום "בל יחל".

3. **רש"ש**.

4. ומכאן גם שמם "בדיק הבית", על שם